

OK

Uuskela . Fröbergä .

Vanutehdas.

A. M. Taugren 1916.

17

Kertomus tutkimuksistaani Usteelan
Isonkylän vanutehtaan kellarista
25-26p 1916. Kertomukseen kuuluu 3 valokuvaa
ja 2 karttaa sekä H. M. 7/38:1-59

Kun Usteelan Isonkylän vanutehtaalle, n. 2 km.
Lacoon kauppalaista, ryhdyttiin rakentamaan kellarin, tehdas-
rakennuksesta 13-15 m SE, löysivät työmiehet n. 1½ m² suu-
ruisella alalla, jonka paikka näkyy kartalta, 4-5 rauta-arta
ja 2 pronssisakkaa. Löydöstä tehtiin oitis ilmoitus Heesinkiin, ja
aluekirjoittanut lähti kohta määrittämään sietumaan Lacoon ju-
nalla kes 6 j. pp. Kaivaukset alkoivat seuraavana aamuna
kes 7, ja niitä jatkettiin vajaa kaksi vuorokautta.

Kuten kaivauskartasta selviää, oli kellarin varten kai-
vettu kuoppa maantien lähtään, ja sen yläpuolelta vielä keuo-
rittu pintamaa pois n. 3½ m. levytydellä ja 5 m. syvyydellä.
Tälle kohdalle oli aijottu sijoittaa kellarin, ja sen ulkopuolelle
tuli multavahit, joten ^{rakenn}kaivauksen tieltä oli kaivettava
kellarialueen ulkoreunoja pitkin n. 1½ m. leveä vyöhyke.

Muinaisesineet oli tavattu kaivausalueen N. nur-
kasta, jossa maassa näkyi kosselta palaneita luumurenia.
Osa siitä otettua multaa oli nostettu reunamalle, se seuras-
tiin, josta siinä löytyi m. m. pronssisen pinsetti, savastia
paloja ja vahvasti luuta.

varok. 1.

Maasta kaivettaisissa havaittiin että suurin osa kellarin kohdalla olevasta maasta oli aivan löydetöntä ja vain kull-
tuurimerkkejä. Osoittautui niin ollen tarpeettomaksi tutkia se-
S-puolista reunaa. N-kulmassa sen sijaan oli 4 isompaa kiveä,
jotka huomattiin haudan reunakiviksi. Niiden ulkopuolelta
tavattiin vain 3 savastianpalaa (kartalla x). Kivien
laajuudet olivat 0,60 - 1,10 m., korkeuden noustessa n. 0,50 m.

Kun näin oli pakko ryhtyä käsitä roukkioon, jonka
SE kulma sisälsi löytöjä, tutkittiin roukkion suuntaan
n. 6,5 x 5,5 m. suuri alue. Siinä oli pitkin SE, E ja EN
seininä jotenkä selvät reunakivet. Sen sijaan oli raji
SW puolella epäselvä, siellä kun suurten kivien sisäpuo-
lellakin oli nähtävästi pitemmätöntä maata. W ja NW-puo-
lilla on epävarmaa tultiinko vielä rajalle, sillä muita
suurempia reunakiviä ei siellä tavattu.

Roukkion rakenne selviää läpiseikkauksesta. Liviä,
jokossa melkoisia, oli yleensä yksi kerros, NW-nurkassa
niitä oli 2, jopa 3:kin kerrosta ja siellä oli kivien välissä
lukkuisasti pikkukiviä. Kaikki kivet olivat kovia ja tujia,
mikään niistä ei ole ollut vaikkeassa. Roukkiossa ei myö-
skään ole ollut hiiliä. Sen sijaan oli kartassa sinisellä mer-
kityllä alueella pohjakivien alla n. 2-3 cm. vahvuinen naki-
alue, jossa oli jokunen pikkunen palttetun luun sirone.

Mitä fulla tästä roukkioista tavattuihin löytöihin,
olivat ne yleensä kaikki rajoitetulla alalla. Siitä oli
tavaton määrä karttaan punaisella merkityllä alueella.
Niitä voi saada usein kahmalollisen, ja oli paikkoja

jossa luunporoa oli runsaammin kuin maata. — Suide-
joukossa oli kovanseen saviastianpalasia ja pieniä
rautalevyn kappaleita. Jokunen pronssisen rannerenkaan
kappale oli min ikään erikseen muista löydöistä ja luu-
vyöhykkeen ulkopuolellakin.

Suurin osa esineistä oli kuitenkin yhdessä
sikermässä kivien alla ja välissä, sillä tavalla kuin
valokuv. 2, 3. lähemmin selvittää myötäseuraavista kuvista. A-
seet on aivan epäilemättä yhtä aikaa pantu maahan ja
todennäköisesti kuuluvat aiemmin löytyneet esineet
samaan sikermään. Erikseen sen sijaan löydettiin
kaunis, hopealevyllä päällystetty germaaninen solki,
H. M. 7138: 8. Se oli kartassa n:o 1 merkityllä kohdalla
lakeanlaisen kiven päällä, ulkopuolella luualueen. Ajat-
taan luokituneen se 300-luvulle, kun löydetty muut esi-
neet sen sijaan ovat 400-luvun lopulta.

Löytökaluusto sisältää kaikkiaan 59 numeroa,
mm. 1 miekan, 1 ehjän ja kappaleita Toisesta Silvenkupa-
rasta, 9 keihästä, 14 veistä, 6 solkea, 2 tamarkinsolkea,
8 rannerenkaan palaa y. m. Vain 1 palanen saven
kappale oli roukussa.

Helsingissä 30 p. syysk. 1916

A. M. Taares

(levy 4840)
 Valokuva, otettu Fieillä W-suuntaan. Kuva
 otettu ennen kaivausta. Ensimmäinen löyly tehty
 x kohdalla, jolloin kellarin perustustyöt keskeytetty.

(levy 4841)
 Detailikuva edellisestä. x1 kohdalla löyly
 Korusolki 7138:8.

Uskela, Isok
 A.M.T.

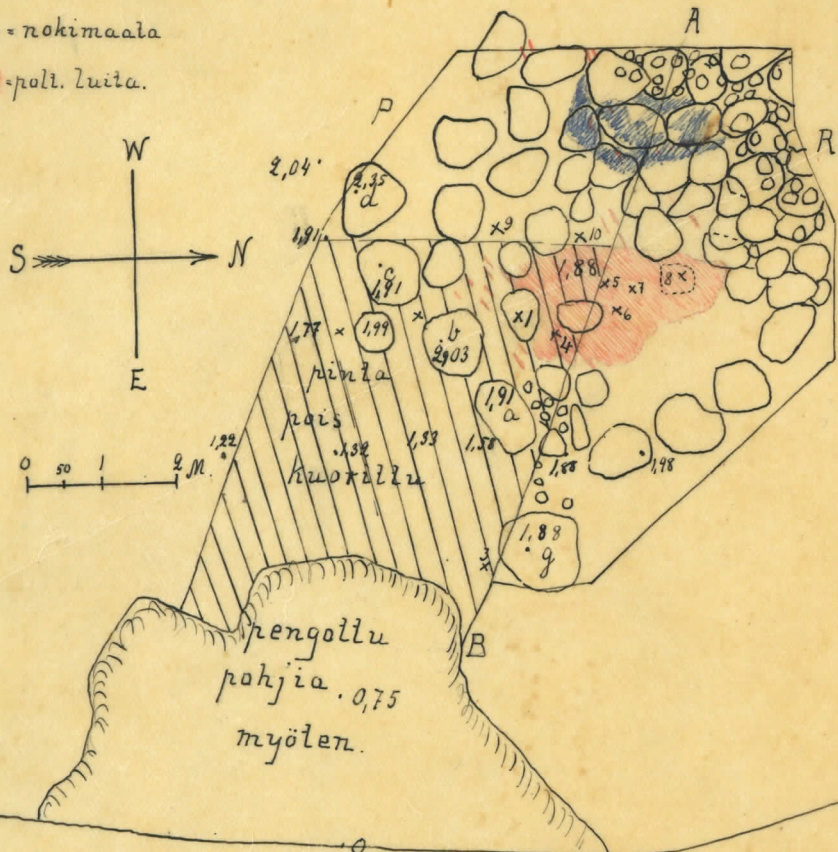
Roukkio kaivauksen keltaisissa suuremmissa asehaukan
kopilla. Etualalla kivien välissä 7138: 30-33. (levy 4842) 4843.

Sama kuva kuin edellinen, mutta päällyskivet
poistettu. Aheet 7138: 30-43 ovat in situ. (levy 4843) 4842.

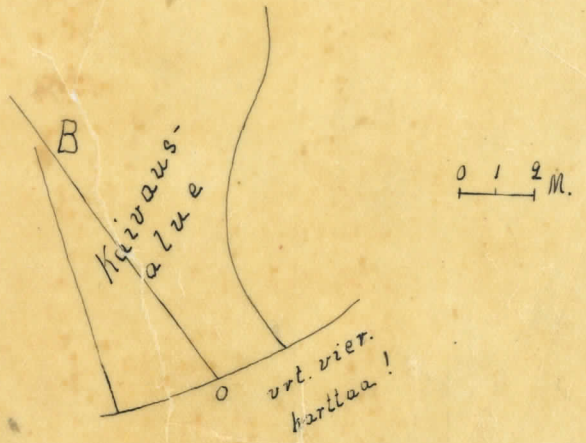
Ushela, Isokylä vanutehdas 1916. A.M.T.

- = nokimaala
- = polt. luita.

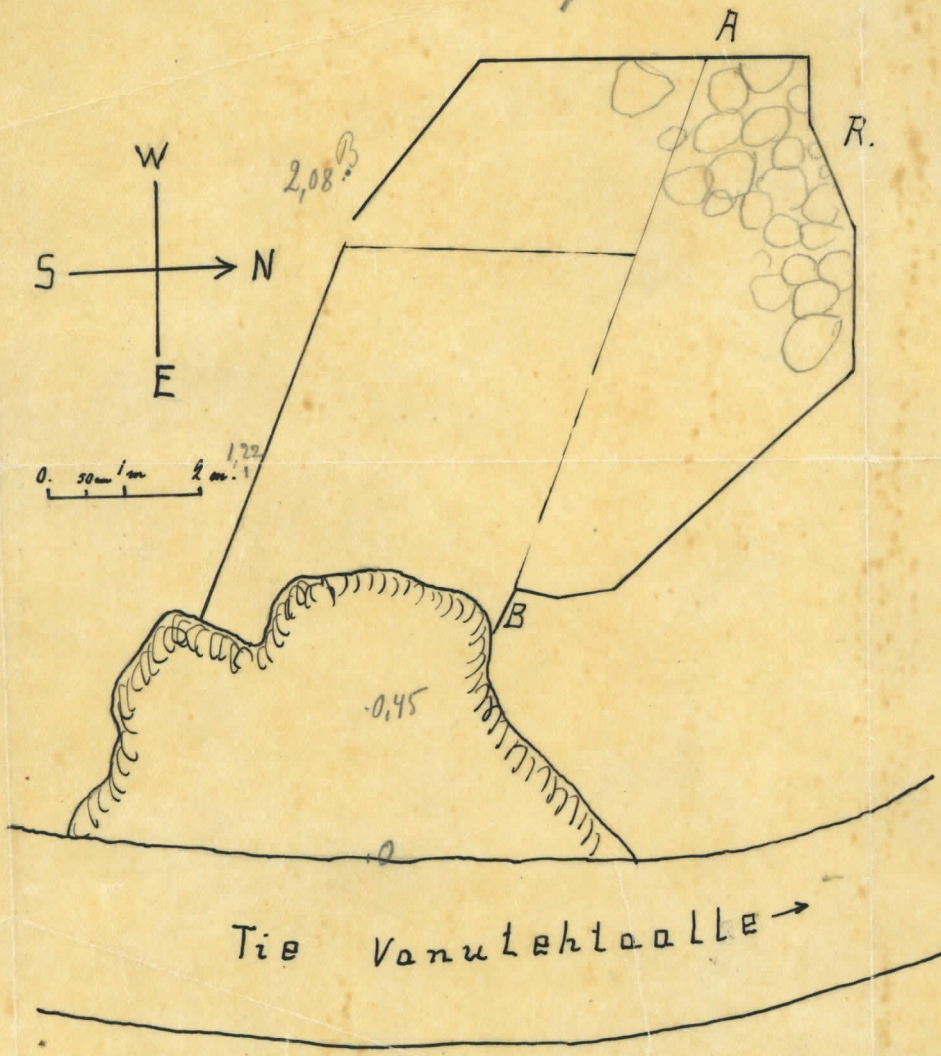
Tie Vanutehtaalle →

vanuteh-
laan
kontto
ri.

Uuskela. Isakylä Vanutehdas 1916.

A.M.T. 1916.

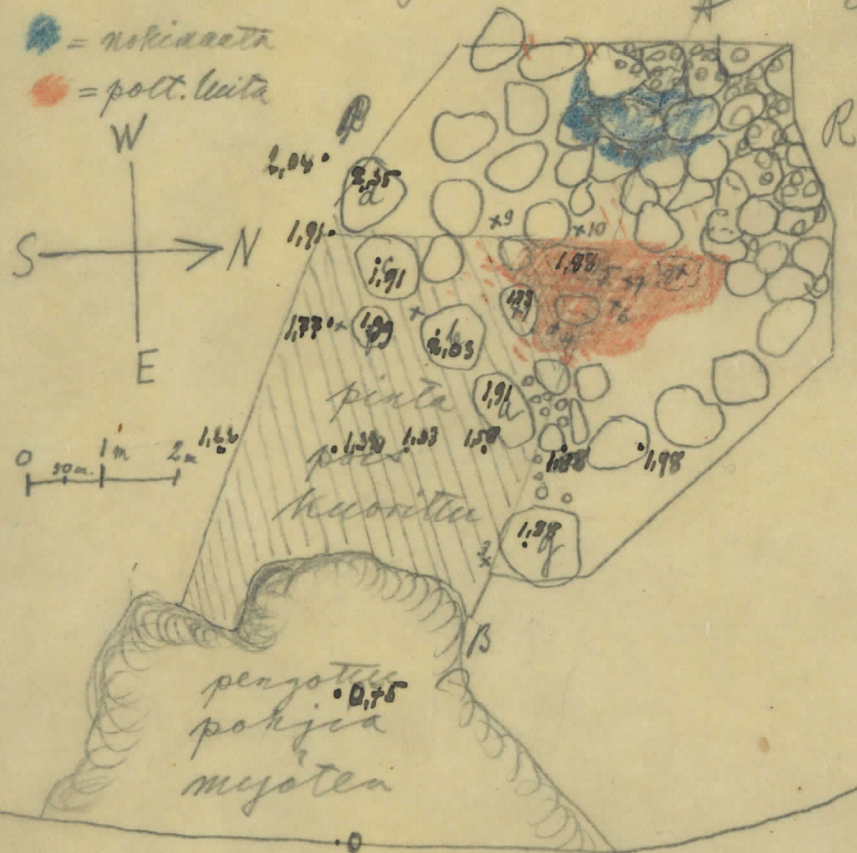
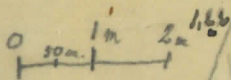
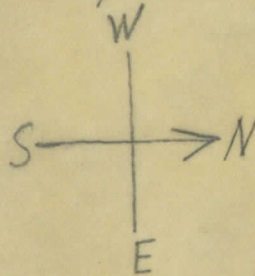
vanu-
tehta-
taan
kantla-
ri.

Uskela, Isokylä vanutentas 1916
 A. M. T.

• = nokinaaeta

• = pott. leita

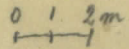

Tie vanutentaaalle →

Van
 tel-
 taan
 Karto-
 ri

Heivaus-
 alue

situations

ort. vier
 kartta!